

الله أكبر
محمد بن عبد الله

گزارش وضعیت محیط زیست ایران و جهان و تشریح عملکردها

سید محمد مجابی

گروه ویژه مطالعات محیط زیست

ارائه شده در جلسه شورای معاونین مرکز خرداد ۱۳۹۶

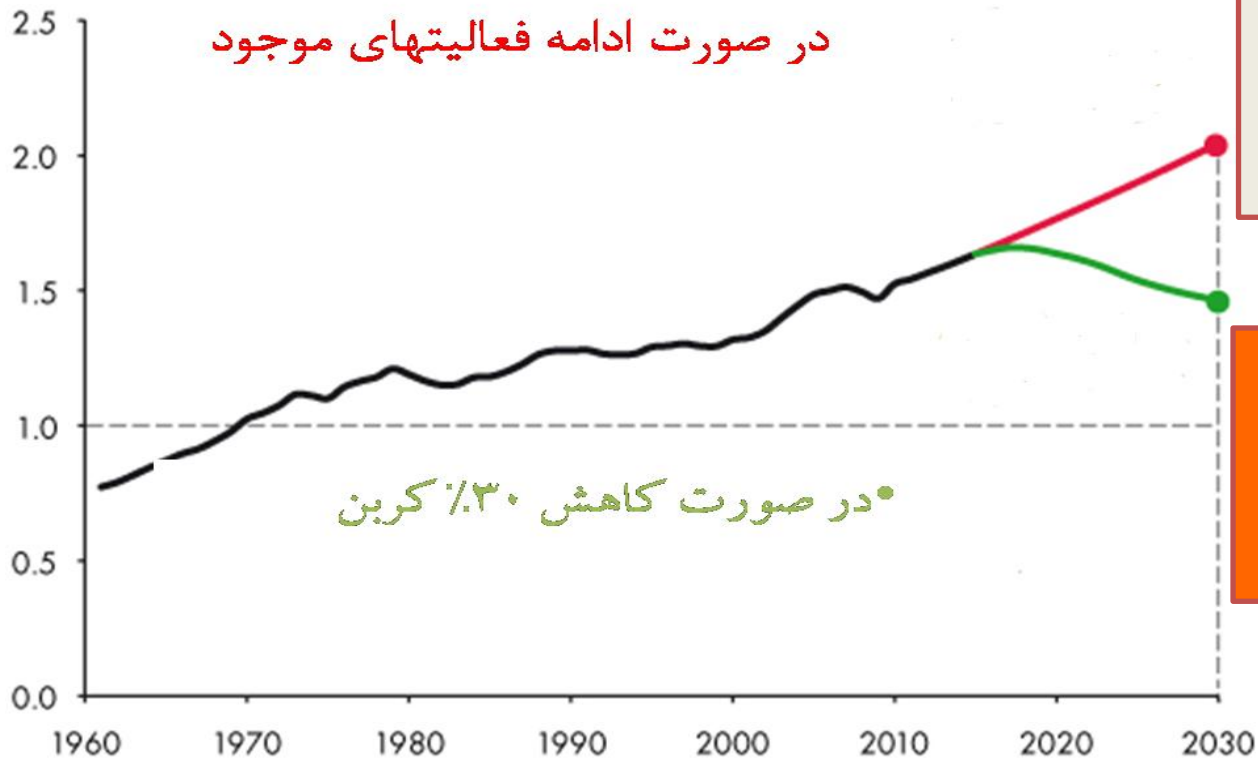
فهرست مطالب

- سیمای محیط زیست ایران و جهان
  - شاخص ردپای زیستی
  - وضعیت عناصر حیاتی(آب،خاک و هوا) و مصرف انرژی
  - شاخص عملکرد محیط زیست
- چالشها
  - بخش
  - فرابخش
- چارچوب حقوقی سیاستگذاری محیط زیست در جمهوری اسلامی ایران
  - قانون اساسی
  - چشم انداز 1404
  - سیاستهای کلی محیط زیست
  - برنامه توسعه
  - ماتریس تطبیق سیاستهای کلی و برنامه ششم توسعه
- اقدامات تقنینی و نهادی
- عملکرد و برنامه های گروه ویژه مطالعات محیط زیست

سیمای محیط زیست ایران و جهان

تعداد سیاره مورد نیاز برای فعالیتهای بشر

در حال حاضر ۱.۶ سیاره مورد نیاز است

سرانه ظرفیت
زیستی زمین:
۱/۷ هکتار

سرانه مصرف بشر
۲/۶ هکتار

ردپای اکولوژیکی و ظرفیت زیستی ایران

ظرفیت زیستی
۰/۹

ردپای اکولوژیک
۲/۸

میزان مصرف منابع زیستی حدود
سه برابر ظرفیت زیستی کشور

وضعیت به سمت
ناپایداری

رتبه رد پای اکولوژیک (مصرف) برابر با
۱۷

رتبه ظرفیت زیستی (منابع) برابر با
۱۰۴

آلودگی هوا در جهان و ایران

از هر ۷ مرگ، یک مرگ منتسب به آلودگی هوا (WHO 2015)

آلودگی هوا مسبب ۶.۵ میلیون مرگ
زودرس

جهان

خسارت ۲.۶ هزار میلیارد دلاری به اقتصاد
جهان

جهان

خسارات سالانه آلودگی هوا مربوط به سلامت
۳۱۲ میلیارد تومان (۰/۰۲۳ تولید ناخالص ملی)

ایران

تغییرات اقلیمی (سومین گزارش طرح ملی آب و هوا)

۰/۸۵ درجه افزایش دمای
سطح زمین طی ۱۳۰ سال
گذشته

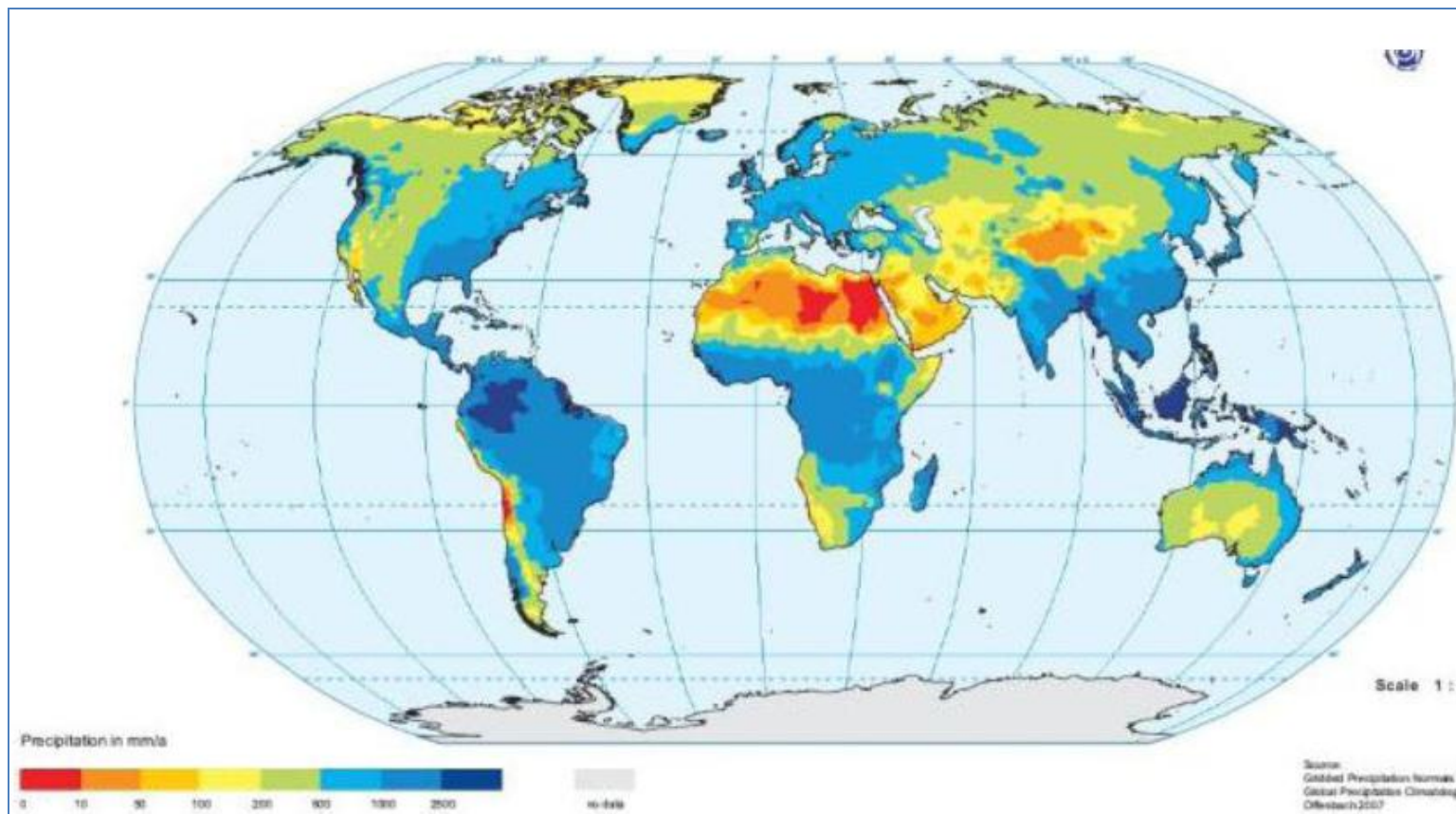

این میزان برای ایران ۱/۵
درجه می باشد

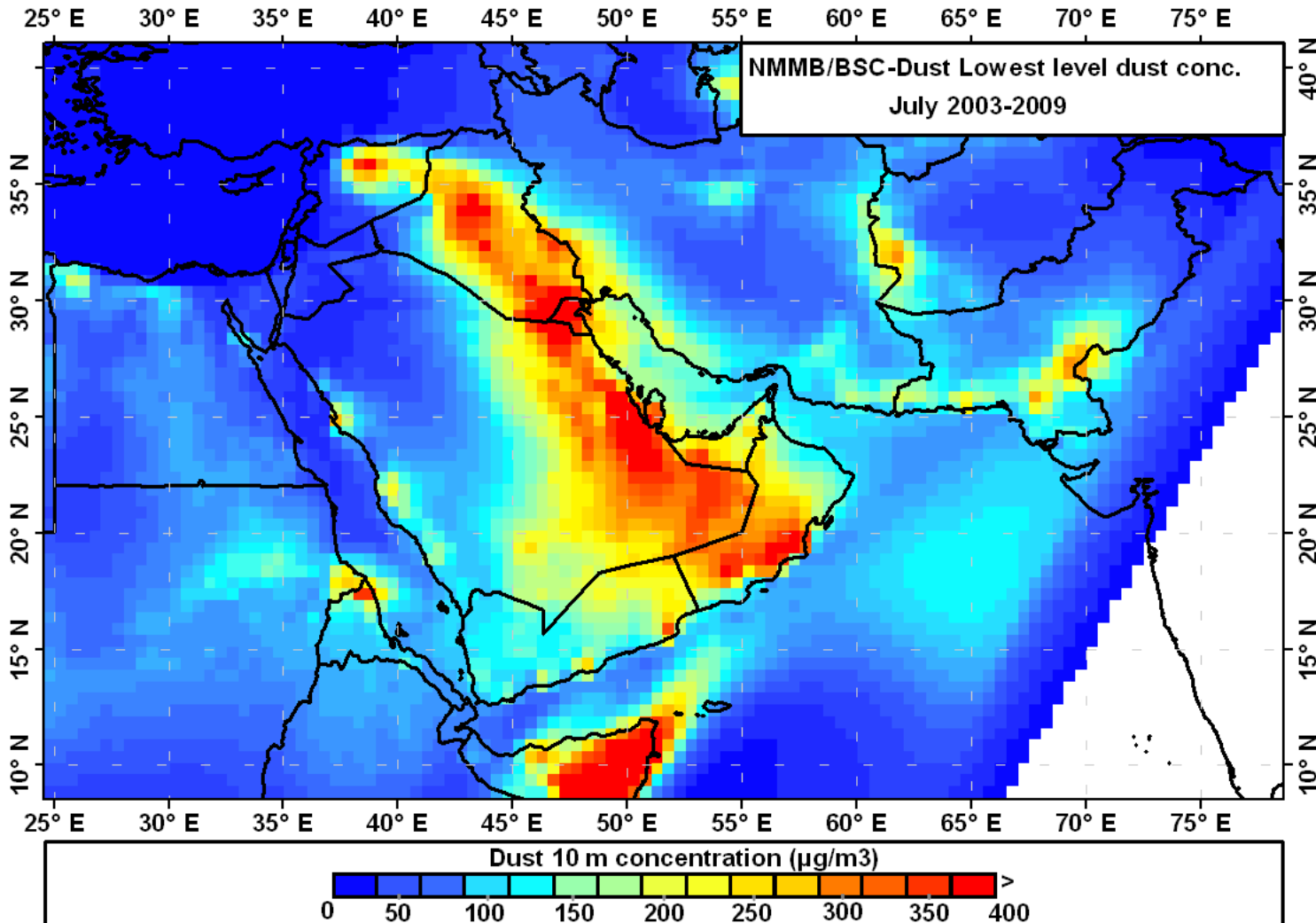

نواحی خشک و بیابانی و در معرض توفان های گرد و غبار

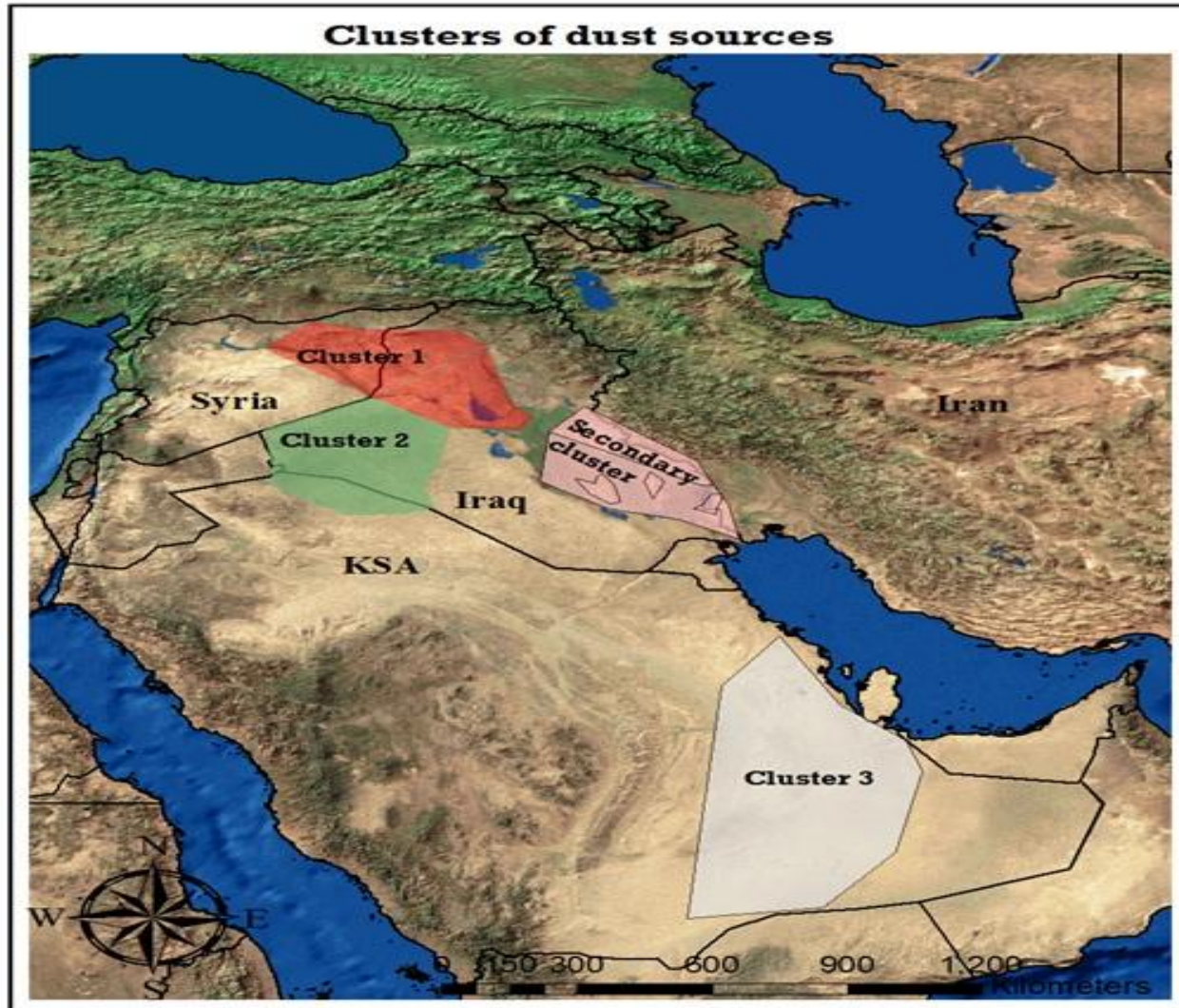
کانون ها:

کریدور گرد و غبار منطقه غرب آسیا (WMO, 2013)

کانون ها:

خوشه های کانونی گرد و غبار منطقه غرب آسیا (GRI, 2013)

گرد و غبار در ایران

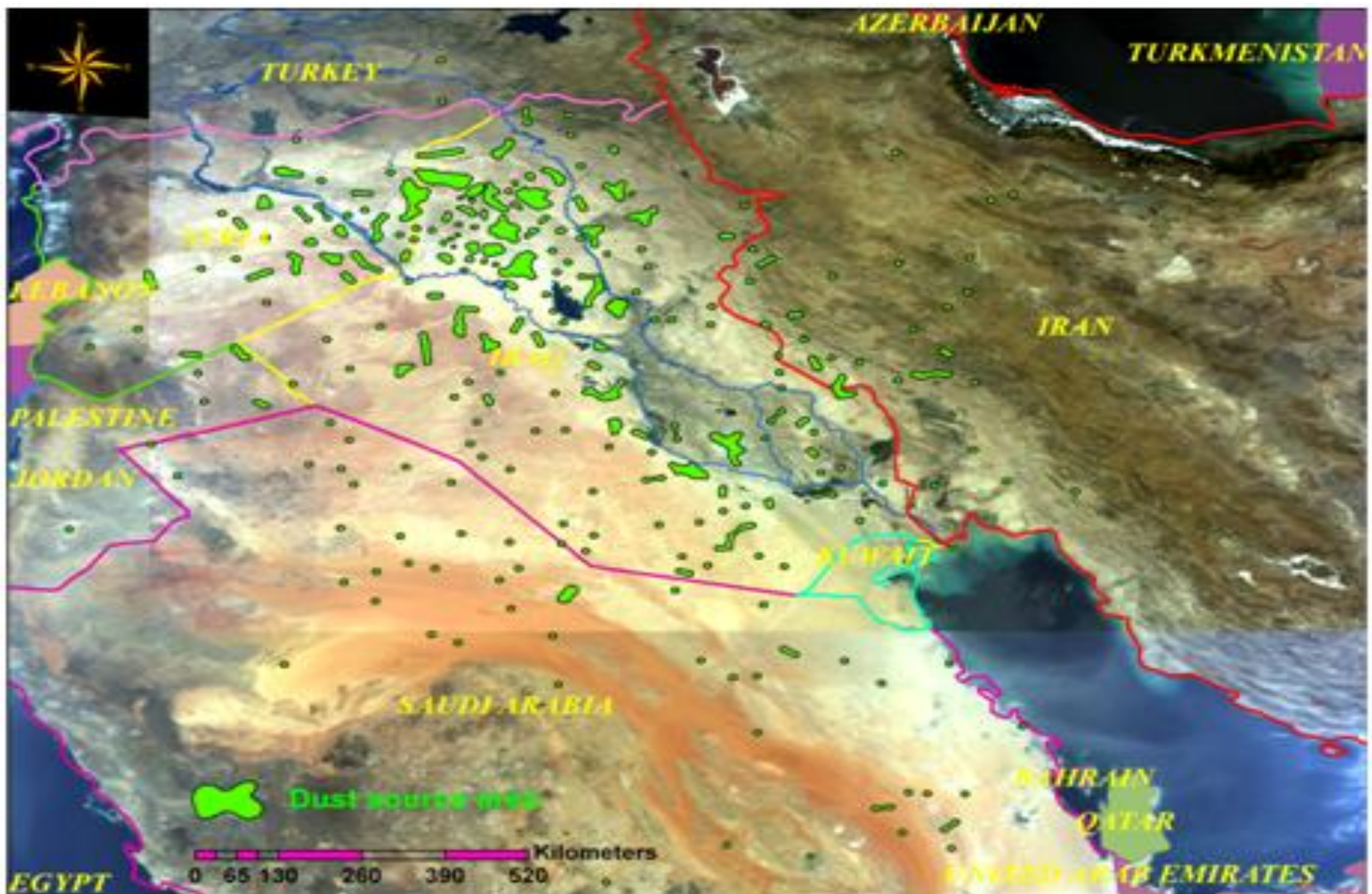

• بیش از ۸۰ درصد استان ها
درگیر پدیده گرد و غبار

• اهواز در سال ۲۰۱۱ بالاترین
غلظت ذرات PM₁₀ در بین
۱۱۰۰ شهر جهان (WTO)

کانون های گرد و غبار موثر بر ایران

تالاب ها

ارزش خدماتی اکوسیستمی تالابها در جهان سالیانه ۹/۴
تریلیون دلار

۳۵ تالاب با مساحت کل ۱۴۸۱۱۴۷ هکتار، معرفی شده به
کنوانسیون رامسر

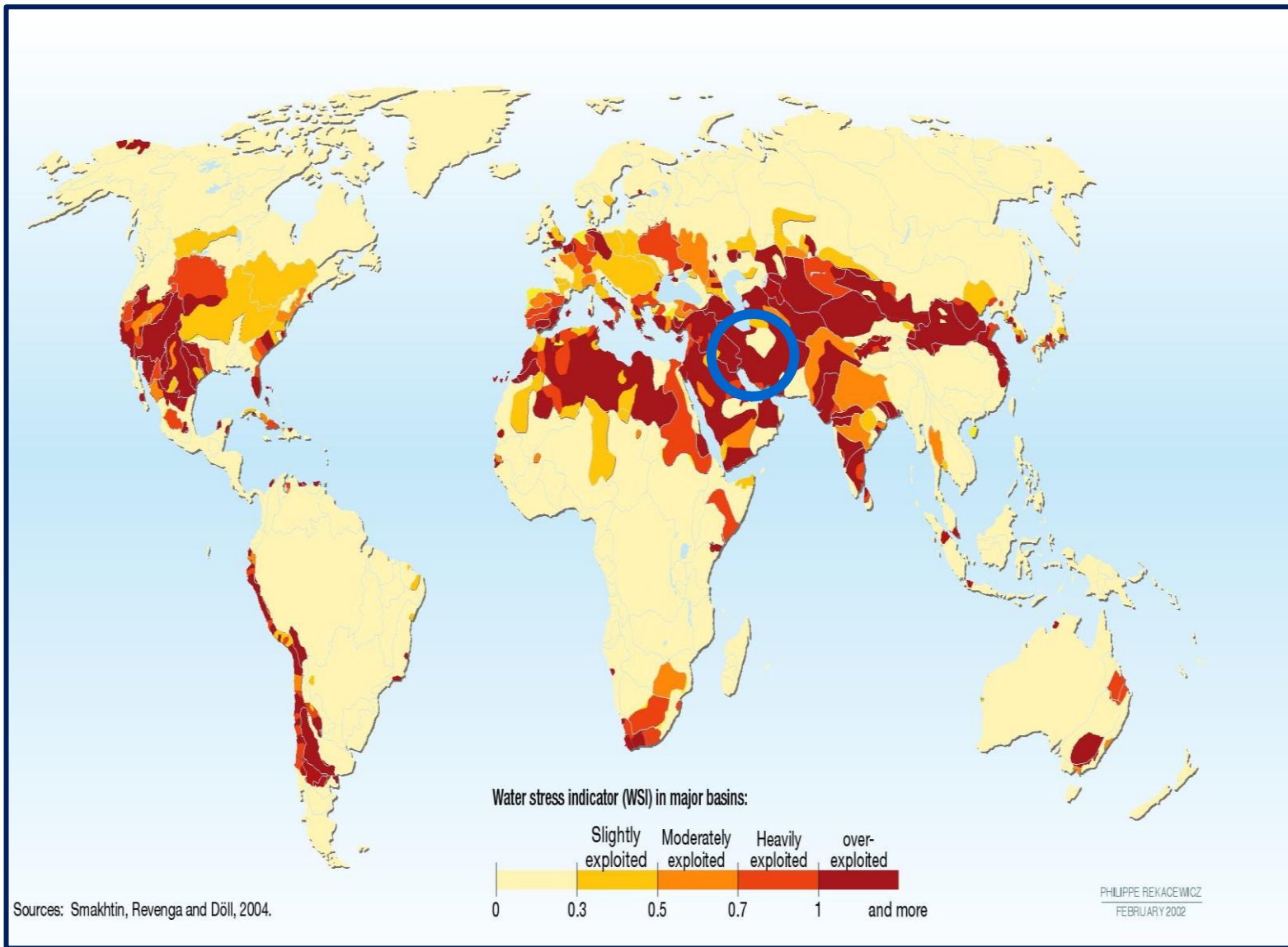

۷۵ درصد از تالاب های کشور در معرض خطر به دلیل:

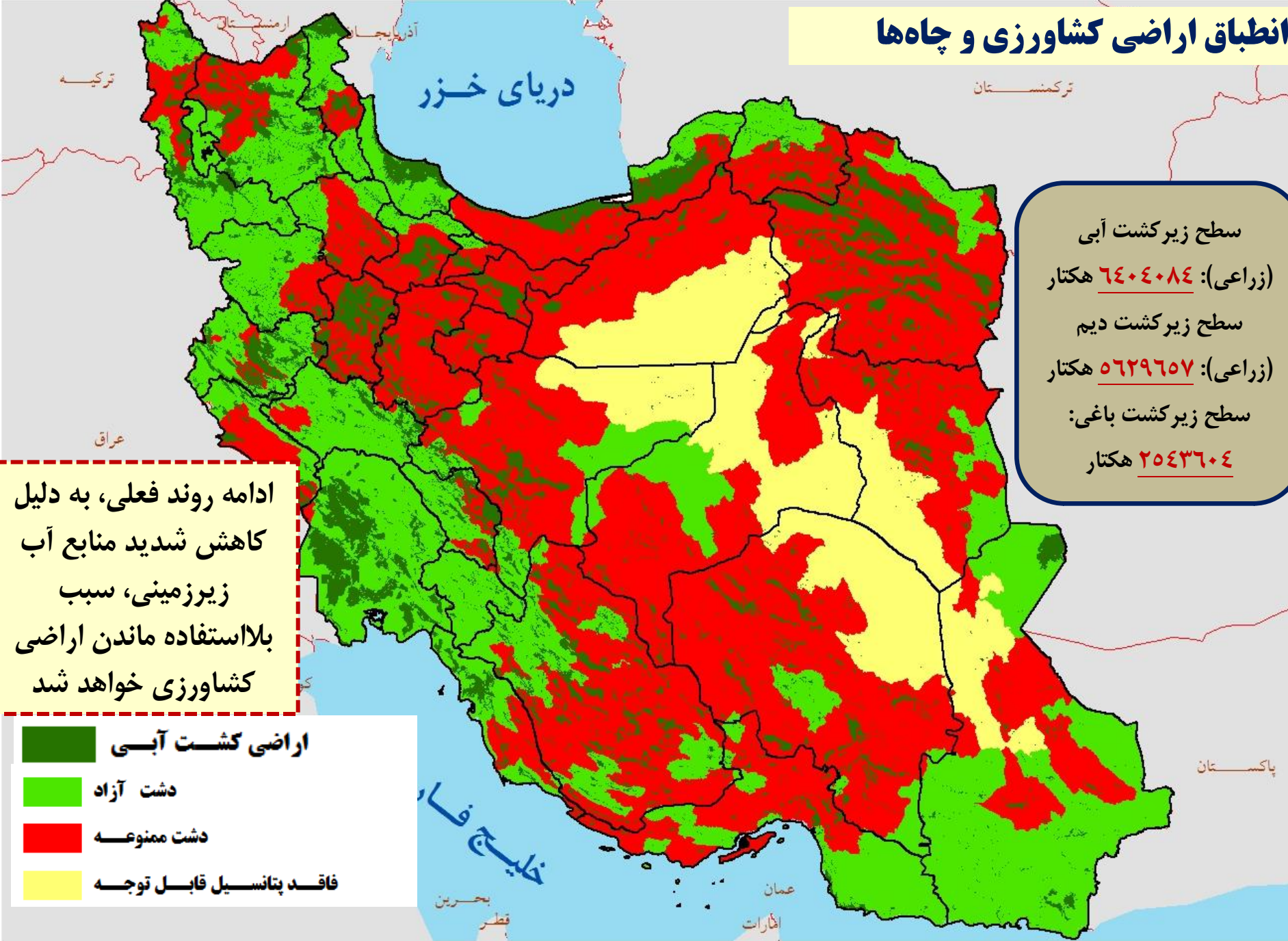
- مدیریت ناکارآمد منابع آب از جمله سدسازی در بالادست
- مدیریت ناکارآمد مصرف آب از جمله توسعه بی رویه و مصرف غیر بهینه کشاورزی
- تغییر اقلیم و خشکسالی
- گزارش دفتر زیستگاه ها و امور مناطق سازمان حفاظت محیط زیست

تنش آبی جهان

انطباق اراضی کشاورزی و چاهها

سطح زیر کشت آبی
(زراعی): ۶۴۰۴۰۸۴ هکتار

سطح زیر کشت دیم
(زراعی): ۵۶۲۹۶۵۷ هکتار

سطح زیر کشت باغی:
۲۵۴۳۶۰۴ هکتار

ادامه روند فعلی، به دلیل کاهش شدید منابع آب زیرزمینی، سبب بلااستفاده ماندن اراضی کشاورزی خواهد شد

- اراضی کشت آبی
- دشت آزاد
- دشت ممنوعه
- فاقد پتانسیل قابل توجه

میزان بیشینه نرخ فرورانشست زمین در دشتهای کشور

وضعیت تولید پسماند

Global Waste Generation Clock (Tonnes)

7,881,075,000

Start Counting from May 1st, 2012

tons/year

tons/month

tons/day

tons/hour

ساعت شمار جهانی تولید پسماند تا تاریخ ۹ تیر ۹۵

سرانه تولید پسماند در جهان ۴۰۰ گرم در روز

سرانه تولید روزانه پسماند در ایران ۷۰۰ گرم در روز

وضعیت تنوع زیستی جهان

جهان	درصد گونه های در خطر انقراض
گیاهان	٪۲۸
دوزیستان	٪۳۰
بی مهرگان	٪۳۵
پرنندگان	٪۱۲
پستانداران	٪۲۱

وضعیت تنوع زیستی ایران

(بر مبنای گزارش معاونت طبیعی سازمان حفاظت محیط زیست)

ایران	در آستانه انقراض	در خطر انقراض	آسیب پذیر	تهدید شده
ماهیان	۶	۱	۷	۳
دوزیستان	۳	-	۲	۲
خزندگان	۲	۴	-	-
پرندگان	۴	۷	۱۶	۲۰
پستانداران	۱	۸	۱۲	۱۵
مجموع	۱۶	۲۰	۳۷	۴۰

وضعیت محیط زیستی دریای خزر

- تخلیه سالانه ۴۰۰ میلیون متر مکعب فاضلاب انسانی
- در خطر انقراض قرار گرفتن ماهیان خاویاری
- وجود بیش از ۴۰۰ نوع انگل در ماهیان خزر و کاهش وزن آبزیان خوراکی به میزان ۶۰ درصد
- ریزش یک میلیون بشکه نفت در دریای خزر توسط کشورهای ساحلی همسایه
- آلودگی و صید بی رویه و کاهش تعداد فک خزری از یک میلیون به ۱۰۰ هزار

وضعیت محیط زیستی خلیج فارس

- آلودگی نفتی ناشی از خطوط فرسوده لوله نفت زیر دریا و سکوهای نفتی
- ریزش نفت به میزان ۱/۲ میلیون بشکه در سال
- مرگ و میر حدود ۷۰ درصد از آبسنگ های مرجانی
- ایجاد پدیده کشند سرخ
- تخلیه سالانه ۳۰۰ میلیون مترمکعب فاضلاب
- ورود ریزگردها به میزان ۱۰۰۰ تن به ازای هر کیلومتر مربع و تشدید پدیده کشند سرخ
- ساخت و سازهای بی رویه موج شکن ها و استحصال زمین از دریا

جنگل

جنگل های هیرکانی

کاهش ۴۰۰ هزار هکتار طی ۶۰ سال
گذشته

وضعیت جنگل زدایی در

ایران

کاهش ۴ میلیون هکتار طی ۵۰ سال
گذشته

جنگل های زاگرس

نرخ کاهش سالانه ۲/۵
درصد

وضعیت جنگل زدایی در جهان

کاهش ۱۲۹ میلیون هکتار طی ۲۵ سال گذشته

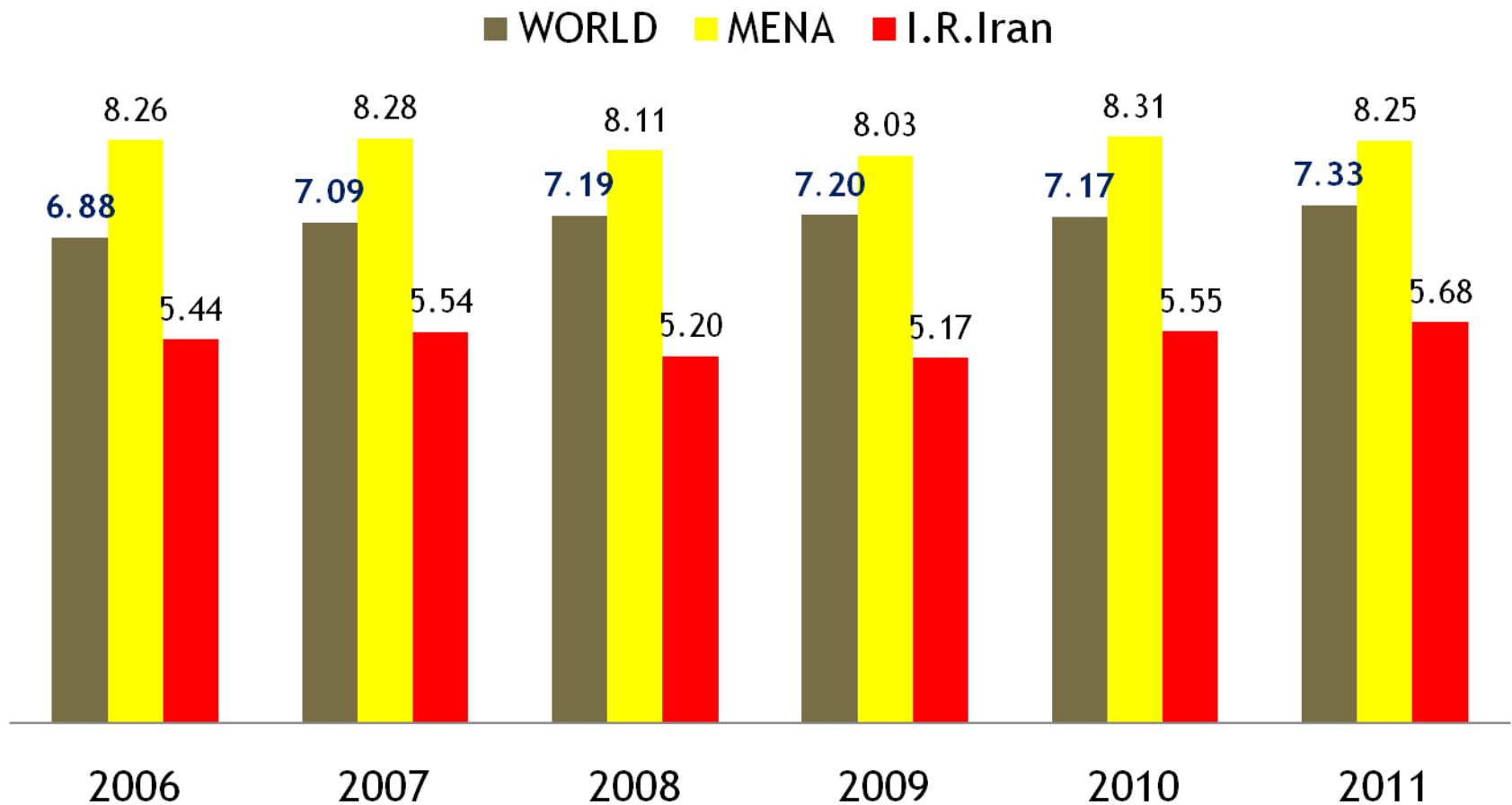
مناطق شدیداً تخریب یافته
محل شروع سیل های استان گلستان
1380 و 1381

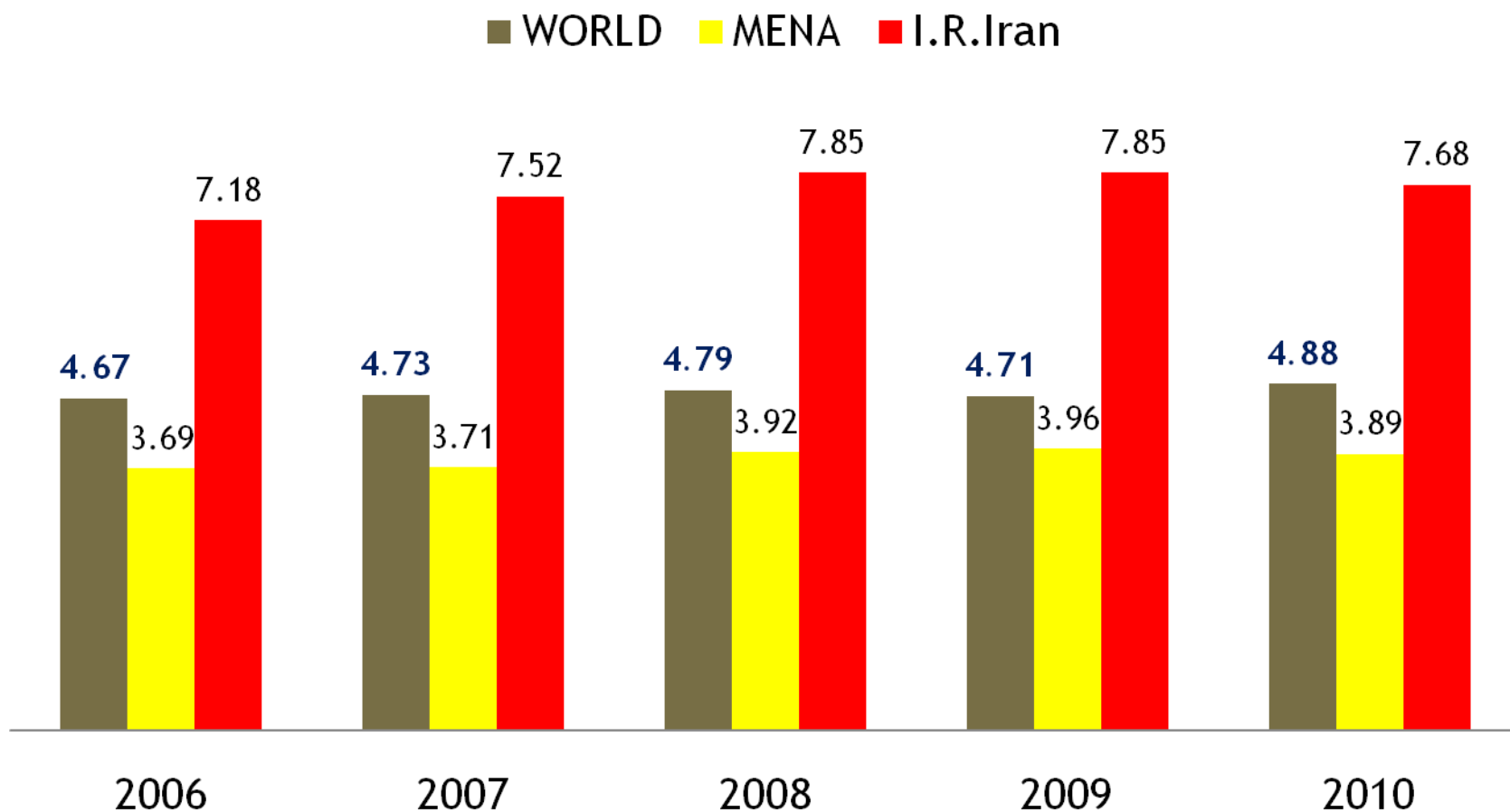
نمودار مقایسه شاخص تولید ناخالص داخلی به ازای هر واحد از مصرف انرژی (PPP \$ per kg of oil equivalent)

Source: 2014 World Development Indicators. World Bank

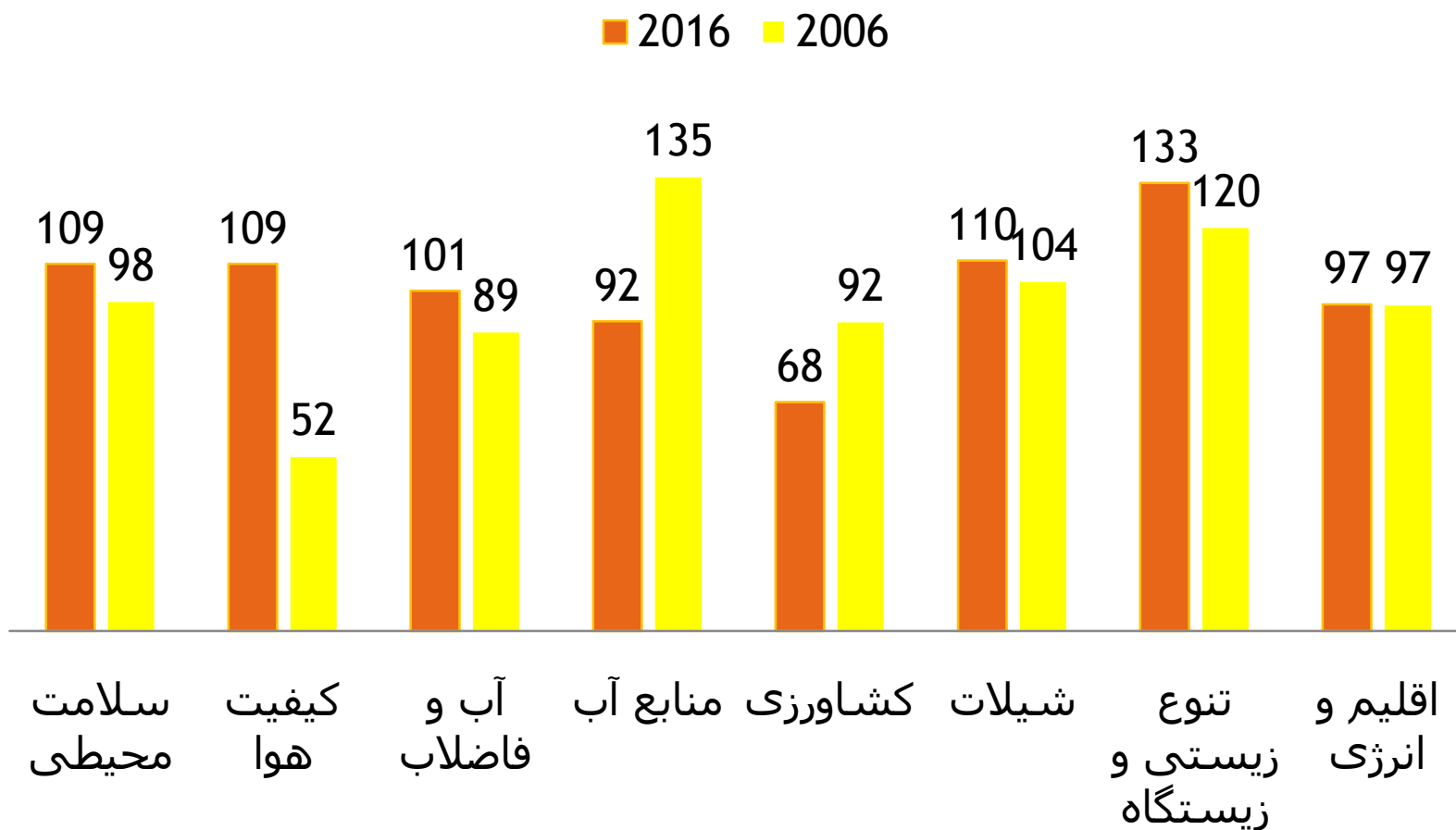

نمودار مقایسه شاخص میزان انتشار دی اکسید کربن به ازای هر نفر (metric tons per capita)

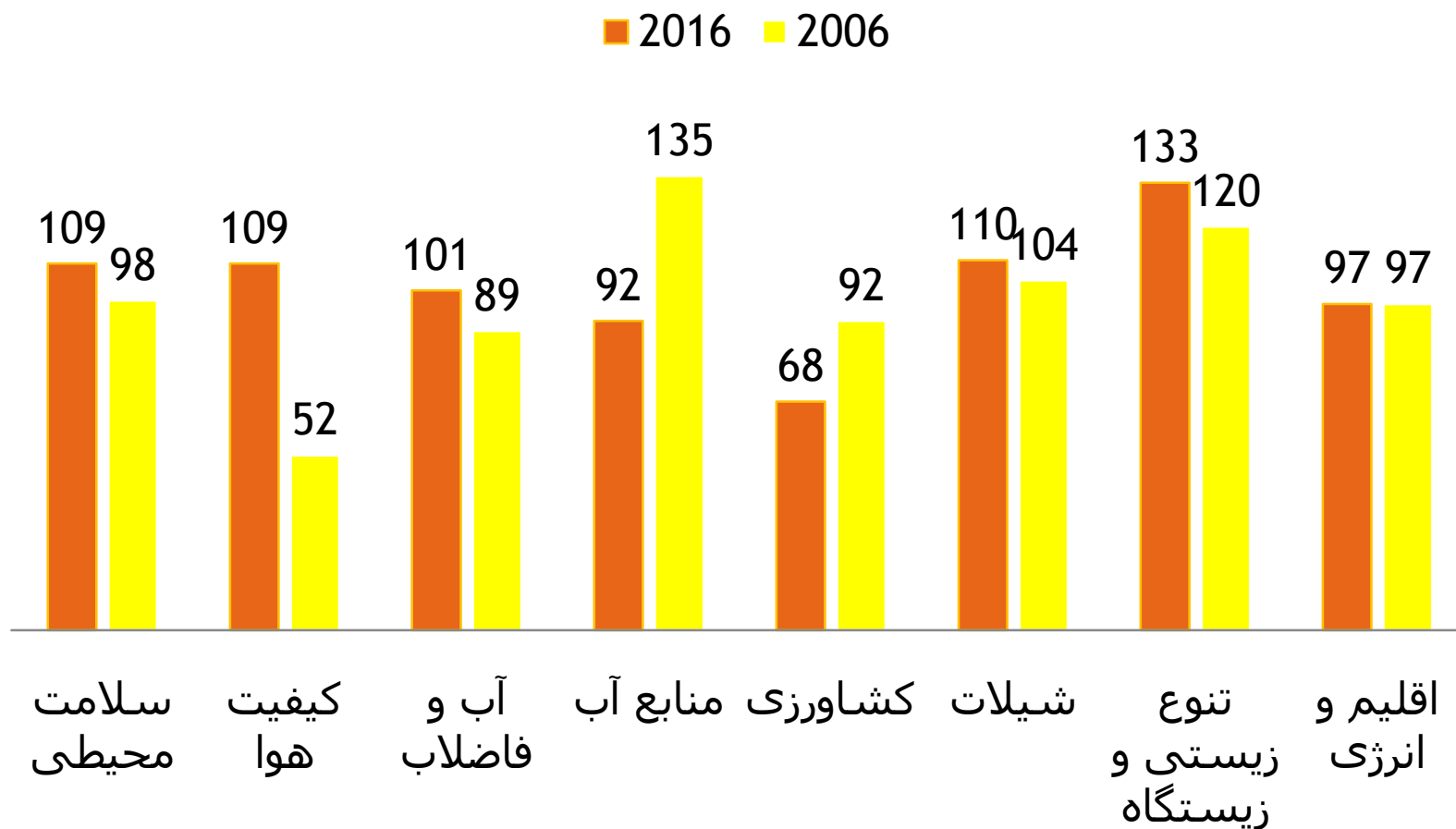

Source: World Development Indicators. World Bank

مقایسه رتبه ایران در شاخص عملکرد زیست محیطی

مقایسه رتبه ایران در شاخص عملکرد زیست محیطی

چالش ها

چالش های فرابخشی

چالش های بخشی

چالش های بخشی

عدم استقرار طرح مدیریت
یکپارچه سواحل و گسترش
آلودگی ها و تخریب تنوع

زیستی

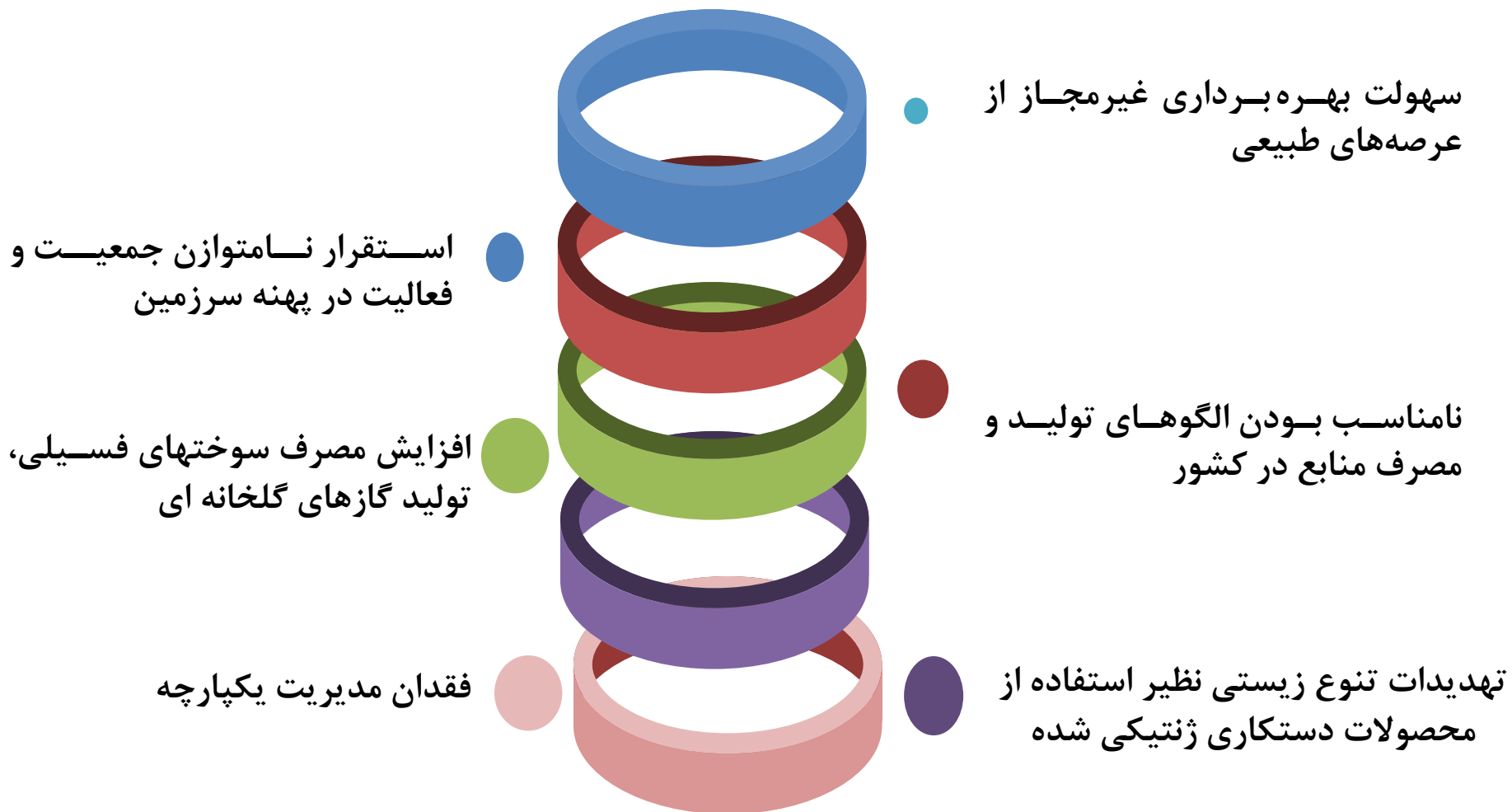

خشکسالی ادواری و
محدودیت منابع آب و آسیب
پذیری زیست بوم ها

تغییر ماهیت جرائم و نا کارآمدی
عوارض ناشی از تخریب و
آلایندگی محیط زیست

چالش های فرابخشی

چارچوب های حقوقی سیاستگذاری محیط زیست
در جمهوری اسلامی ایران

اصل پنجاهم قانون اساسی

در جمهوری اسلامی، حفاظت محیط زیست که نسل امروز و نسل های بعد باید در آن حیات رو به رشدی داشته باشند، وظیفه عمومی تلقی می گردد. از این رو فعالیت های اقتصادی و غیر آن که با آلودگی محیط زیست یا تخریب غیر قابل جبران آن ملازمه پیدا کند ممنوع است.

محیط زیست در سایر اصول وابسته قانون اساسی

اصل ۴۵

• انفال و ثروت‌های عمومی از قبیل زمین‌های موات یا رها شده، معادن، دریاها، دریاچه‌ها، رودخانه‌ها و سایر آب‌های عمومی، کوه‌ها، دره‌ها، جنگل‌ها، نزارها، بیشه‌های طبیعی، مراتعی که حریم نیست، ارث بدون وارث، و اموال مجهول‌المالک و اموال عمومی که از غاصبین مسترد می‌شود، در اختیار حکومت اسلامی است تا بر طبق مصالح عامه نسبت به آنها عمل نماید. تفصیل و ترتیب استفاده از هر یک را قانون معین می‌کند.

محیط زیست در سایر اصول وابسته قانون اساسی

اصل ۴۸

- در بهره‌برداری از منابع طبیعی و استفاده از درآمدهای ملی در سطح استان‌ها و توزیع فعالیت‌های اقتصادی میان استانها و مناطق مختلف کشور، باید تبعیض در کار نباشد، به طوری که هر منطقه فراخور نیازها و استعداد رشد خود، سرمایه و امکانات لازم در دسترس داشته باشد.

سند چشم انداز 1404

.... برخوردار از سلامت، رفاه، امنیت غذایی، تأمین اجتماعی، فرصت‌های برابر، توزیع مناسب درآمد، نهاد مستحکم خانواده، به دور از فقر، فساد، تبعیض و بهره‌مند از محیط زیست مطلوب

سیاست‌های کلی محیط زیست (تاریخ ابلاغ ۱۳۹۴/۸/۲۶)

سیاست های کلی محیط زیست

سیاست	ردیف
مدیریت جامع، هماهنگ و نظام مند منابع حیاتی (از قبیل هوا، آب، خاک و تنوع زیستی) مبتنی بر توان و پایداری زیست بوم بویژه با افزایش ظرفیت ها و توانمندی های حقوقی و ساختاری مناسب همراه با رویکرد مشارکت مردمی.	۱
ایجاد نظام یکپارچه ملی محیط زیست.	۲
اصلاح شرایط زیستی به منظور برخورداری ساختن جامعه از محیط زیست سالم و رعایت عدالت و حقوق بین نسلی.	۳
پیشگیری و ممانعت از انتشار انواع آلودگی های غیرمجاز و جرم انگاری تخریب محیط زیست و مجازات مؤثر و بازدارنده آلوده کنندگان و تخریب کنندگان محیط زیست و الزام آنان به جبران خسارت.	۴

سیاست های کلی محیط زیست

ردیف	سیاست
۵	پایش مستمر و کنترل منابع و عوامل آلاینده هوا، آب، خاک، آلودگی های صوتی، امواج و اشعه های مخرب و تغییرات نامساعد اقلیم و الزام به رعایت استانداردها و شاخص های زیست محیطی در قوانین و مقررات، برنامه های توسعه و آمایش سرزمین.
۶	تهیه اطلس زیست بوم کشور و حفاظت، احیاء، بهسازی و توسعه منابع طبیعی تجدید پذیر (مانند دریا، دریاچه، رودخانه، مخزن سدها، تالاب، آبخوان زیرزمینی، جنگل، خاک، مرتع و تنوع زیستی بویژه حیات وحش) و اعمال محدودیت قانونمند در بهره برداری از این منابع متناسب با توان اکولوژیک (ظرفیت قابل تحمل و توان بازسازی) آنها بر اساس معیارها و شاخص های پایداری، مدیریت اکوسیستم های حساس و ارزشمند (از قبیل پارک های ملی و آثار طبیعی ملی) و حفاظت از منابع ژنتیک و ارتقاء آنها تا سطح استانداردهای بین المللی.
۷	مدیریت تغییرات اقلیم و مقابله با تهدیدات زیست محیطی نظیر بیابان زایی، گرد و غبار بویژه ریزگردها، خشکسالی و عوامل سرایت دهنده میکروبی و رادیواکتیو و توسعه آینده نگری و شناخت پدیده های نوظهور زیست محیطی و مدیریت آن.

سیاست های کلی محیط زیست

سیاست	ردیف
<p>گسترش اقتصاد سبز با تأکید بر:</p> <p>۱-۸ صنعت کم کربن، استفاده از انرژی‌های پاک، محصولات کشاورزی سالم و ارگانیک و مدیریت پسماندها و پساب‌ها با بهره‌گیری از ظرفیت‌ها و توانمندی‌های اقتصادی، اجتماعی، طبیعی و زیست محیطی.</p> <p>۲-۸ اصلاح الگوی تولید در بخش‌های مختلف اقتصادی و اجتماعی و بهینه‌سازی الگوی مصرف آب، منابع، غذا، مواد و انرژی بویژه ترویج مواد سوختی سازگار با محیط زیست.</p> <p>۳-۸ توسعه حمل و نقل عمومی سبز و غیرفسیلی از جمله برقی و افزایش حمل و نقل همگانی بویژه در کلان شهرها.</p>	۸
<p>تبادل بخشی و حفاظت کیفی آب‌های زیرزمینی از طریق اجرای عملیات آبخیزداری، آبخوان‌داری، مدیریت عوامل کاهش بهره‌برداری از آب‌های زیرزمینی و تبخیر و کنترل ورود آلاینده‌ها.</p>	۹
<p>استقرار نظام حسابرسی زیست محیطی در کشور با لحاظ ارزش‌ها و هزینه‌های زیست محیطی (تخریب، آلودگی و احیاء) در حساب‌های ملی.</p>	۱۰
<p>حمایت و تشویق سرمایه‌گذاری‌ها و فناوری‌های سازگار با محیط زیست با استفاده از ابزارهای مناسب از جمله عوارض و مالیات سبز.</p>	۱۱

سیاست های کلی محیط زیست

سیاست	ردیف
تدوین منشور اخلاق محیط زیست و ترویج و نهادینه سازی فرهنگ و اخلاق زیست محیطی مبتنی بر ارزش ها و الگوهای سازنده ایرانی اسلامی	۱۲
ارتقاء مطالعات و تحقیقات علمی و بهره مندی از فناوری های نوآورانه زیست محیطی و تجارب سازنده بومی در زمینه حفظ تعادل زیست بوم ها و پیشگیری از آلودگی و تخریب محیط زیست.	۱۳
گسترش سطح آگاهی، دانش و بینش زیست محیطی جامعه و تقویت فرهنگ و معارف دینی مشارکت و مسؤولیت پذیری اجتماعی بویژه امر به معروف و نهی از منکر برای حفظ محیط زیست در تمام سطوح و اقشار جامعه.	۱۴
تقویت دیپلماسی محیط زیست با: ۱-۱۵ تلاش برای ایجاد و تقویت نهادهای منطقه ای برای مقابله با گرد و غبار و آلودگی های آبی. ۲-۱۵ توسعه مناسبات و جلب مشارکت و همکاری های هدفمند و تأثیرگذار دوجانبه، چندجانبه، منطقه ای و بین المللی در زمینه محیط زیست. ۳-۱۵ بهره گیری مؤثر از فرصت ها و مشوق های بین المللی در حرکت به سوی اقتصاد کم کربن و تسهیل انتقال و توسعه فناوری ها و نوآوری های مرتبط.	۱۵

موضوعات خاص در برنامه ششم

الف) موضوعات مرتبط، با بحران های احتمالی آینده: **آب، محیط زیست** و صندوق های بازنشستگی

ب) موضوعات خاص مکان محور: مکران

ج) موضوعات خاص بخشی: معدن و صنایع معدنی، گردشگری، ترانزیت و حمل و نقل ریلی، فناوری اطلاعات و ارتباطات

د) موضوعات خاص فرابخشی: محیط کسب و کار، اشتغال، تامین منابع مالی برای اقتصاد کشور، توانمندسازی محرومین و فقرا

مفاد مرتبط با محیط زیست در قانون برنامه ششم توسعه

شماره ماده	خلاصه
۲	تعیین محیط زیست بعنوان موضوع خاص برنامه ششم
۵	بهره وری و استقرار چرخه مدیریت آن
۶-الف	عوارض آلاینده‌گی واحدهای تولیدی
۲۳	لزوم اخذ تاییدیه زیست محیطی برای ایجاد هرگونه منطقه آزاد تجاری- صنعتی و ویژه اقتصادی
۲۶	آمایش سرزمین
۳۱-ت	مدیریت مصرف سم و کود
۳۱-ج	توسعه کشت محصولات زیستی سالم
۳۱-چ	ممنوعیت رها سازی، تولید و واردات و مصوف محصولات تراریخته
۳۲-د	تولید و پخش برنامه های آموزشی، ترویجی حفاظت از محیط زیست و منابع طبیعی
۳۵	مقابله با بحران کم آبی و رها سازی حبابه های زیست محیطی
۳۶	افزایش بهره وری استحصال و مصرف آب تا ۳۰ درصد

مفاد مرتبط با محیط زیست در قانون برنامه ششم

توسعه

افزایش حداقل ۲۵ درصدی پوشش شبکه فاضلاب و واگذاری پساب استحصالی	۳۷
انجام اقدامات لازم برای حفاظت از محیط زیست	۳۸
اختصاص منابع حاصل از افزایش قیمت آب و حامل های انرژی و سایر کالاها و خدمات یارانه ای برای کاهش شدت انرژی و آلودگی هوا	۳۹
عضویت مدیرکل حفاظت محیط زیست استان در شورای معادن	۴۳
افزایش ارزش افزوده انرژی	۴۴
تهیه طرح جامع انرژی کشور	۴۵
مهار، کنترل و بهره برداری از گازهای همراه تولید و میادین نفتی	۴۸
حمل و نقل مدیریت مصرف سوخت	۵۷
توسعه ناوگان و تجهیزات قطار شهری	۵۸
اختصاص یک درصد اعتبارات تخصیص یافته به پژوهش	۶۴
الکترونیکی کردن کلیه فرآیندها تا پایان سال سوم	۶۷-پ
توسعه زیر ساخت فنی، محتوی و خدمات و دولت الکترونیک	۶۸
نظارت بر اجرای برنامه	۱۲۱
لازم الاجرا بودن سیاست های کلی ابلاغ مقام معظم رهبری	۱۲۳

ماتریس تطبیقی سیاست های کلی محیط زیست با
 بندهای زیست محیطی (بخشی و فرابخشی) برنامه ششم توسعه

تعداد ماده/بند مرتبط در برنامه ششم توسعه	سیاستهای کلی محیط زیست
2	9
2	10
2	11
4	12
7	13
2	14
1	15-1
1	15-2
1	15-3

تعداد ماده/بند مرتبط در برنامه ششم توسعه	سیاستهای کلی محیط زیست
22	1
19	2
20	3
7	4
9	5
17	6
3	7
7	8-1
8	8-2
3	8-3

دستاوردهای خاص برنامه ششم

- گنجاندن ماده ای جهت ارتقای پوشش صد در صد (۱۰۰٪) حفاظت از جنگل ها، مراتع و اراضی ملی و دولتی و مناطق چهارگانه زیست محیطی با مشارکت جوامع محلی و ارتقای ضریب حفاظت از جنگل ها و مراتع کشور به منظور پایداری جنگل ها و همچنین تعادل بخشی دام و مراتع سالانه حداقل ده درصد (۱۰٪) در برنامه ششم توسعه

- گنجاندن ممنوعیت هرگونه بهره برداری چوبی از درختان جنگل های کشور از ابتدای سال چهارم اجرای قانون برنامه ششم؛ مطابق با این بند قراردادهای طرح های جنگلداری که مدت اجرای آن به اتمام می رسد، مجاز به تمدید قرارداد نخواهد بود. همچنین بهره برداری چوبی در طرح های جنگلداری طی سال های اول تا سوم اجرای قانون برنامه توسعه فقط از درختان شکسته، افتاده و ریشه کن در چهارچوب قوانین و مقررات مربوطه خواهد بود.

اقدامات تقنینی و نهادی

ماتریس تطبیق اقدامات تقنینی/نهادی و مفاد سیاستهای کلی محیط زیست

1 5	14	13	12	11	1 0	9	8	7	6	5	4	3	2	1	
												*	*	*	احیای شورایعالی حفاظت محیط زیست
												*	*	*	تصویب قانون هوای پاک
										*	*				تصویب لایحه کنوانسیون میناماتا در مورد جیوه در دولت
						*			*	*	*				تصویب لایحه الحاق کشور به پروتکل 1996 در خصوص جلوگیری از دفع مواد زائد و سایر مواد به دریا

ماتریس تطبیق اقدامات تقنینی/نهادی و مفاد سیاستهای کلی محیط زیست

1 5	14	13	12	11	1 0	9	8	7	6	5	4	3	2	1	
*									*			*		*	تهیه و تصویب لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل ناگویا در مورد دسترسی به منابع ژنتیکی و تسهیم عادلانه و منصفانه منافع حاصل از استفاده آن ها الحاقی به کنوانسیون تنوع زیستی
*				*			*			*					تهیه و تصویب سند اقتصاد کم کربن

ماتریس تطبیق اقدامات تقنینی/نهادی و مفاد سیاستهای کلی محیط زیست

1 5	14	13	12	11	1 0	9	8	7	6	5	4	3	2	1		
*									*	*	*					تهیه و تصویب قانون الحاق دولت ج.ا.ایران به پروتکل کنوانسیون پیشگیری از آلودگی های دریایی ناشی از تخلیه پسماند و سایر مواد آلاینده در دولت
									*	*	*					تهیه و تصویب لایحه جامع حفاظت از خاک در دولت، ارایه به مجلس شورای اسلامی
														*		تهیه و تصویب لایحه حمایت از محیط بانان و جنگل بانان در دولت، ارایه به مجلس شورای اسلامی

ماتریس تطبیق اقدامات تقنینی/نهادی و مفاد سیاستهای کلی محیط زیست

1 5	14	13	12	11	1 0	9	8	7	6	5	4	3	2	1		
*	*			*			*	*	*	*	*					تهیه و تصویب لایحه پیوستن ایران به موافقتنامه پاریس در دولت، ارایه به مجلس شورای اسلامی
	*											*	*	*		تهیه سند ملی مسائل محیط زیست و ارسال سند ملی محیط زیست به شورای عالی انقلاب فرهنگی
*									*	*	*					تصویب اصلاحیه کنوانسیون بازل درباره کنترل انتقالات برون مرزی مواد زاید زیان بخش و دفع آنها، در مجلس شورای اسلامی

ماتریس تطبیق اقدامات تقنینی/نهادی و مفاد سیاستهای کلی محیط زیست

1 5	14	13	12	11	1 0	9	8	7	6	5	4	3	2	1		
*									*	*	*					تصویب الحاق ایران به پروتکل حفاظت از دریای خزر در برابر آلودگی ناشی از منابع و فعالیت های مستقر در خشکی
							*		*	*	*					بازنگری و تکمیل حدود مجاز خروجی آلاینده های هوا در سه گروه صنایع فلزی، غیر فلزی و شیمیایی در هیأت وزیران
*							*		*	*	*					تصویب برنامه مشارکت داوطلبانه کشور برای کاهش انتشار گازهای گلخانه ای (INDC) در هیأت محترم وزیران

ماتریس تطبیق اقدامات تقنینی/نهادی و مفاد سیاستهای کلی محیط زیست

1 5	14	13	12	11	1 0	9	8	7	6	5	4	3	2	1		
								*	*	*						تدوین، تصویب و ابلاغ استانداردهای کیفیت خاک ایران
									*		*					تصویب قانون حفاظت و مدیریت تالاب های ایران
							*									گنجاندن مالیات سبز در لایحه مالیات بر ارزش افزوده

گزارش عملکرد گروه ویژه مطالعات محیط زیست

دیدار فعالان محیط زیست با رئیس فقید مجمع تشخیص مصلحت نظام

اولین سالگرد ابلاغ سیاستهای کلی محیط زیست آبان 1394

برگزاری کارگاه آموزشی با سخنرانی رئیس اسبق مجلس و وزیر اسبق دفاع
اتریش با موضوع «محیط زیست و مسائل ژئوپلیتیک منطقه» (اسفند ماه ۱۳۹۴)

برگزاری نشست تخصصی با موضوع «تفاهم نامه پاریس» که منتج به انتشار گزارش
«کنفرانس جهانی تغییر آب و هوا (پاریس) و فرصتها و تهدیدات آن برای جمهوری
اسلامی ایران» گردید (دیماه ۱۳۹۴)

- برگزاری نشست تخصصی با موضوع «مدیریت پسماند در استان‌های شمالی کشور» (آبان‌ماه ۱۳۹۴).
- برگزاری نشست تخصصی با موضوع «ابعاد پرورش ماهی تیلاپیا» با حضور ذی‌نفعان که منتج به تدوین گزارش راهبردی گردید (بهمن ماه ۱۳۹۴).
- تهیه گزارش راهبردی در خصوص «محصولات دستکاری شده ژنتیکی (تراریخته) از منظر ذی‌ربطان» (آذرماه ۱۳۹۵).

برگزاری نشست تخصصی با موضوع «بررسی ابعاد سیاسی، اقتصادی و اجتماعی تفاهمنامه پاریس پس از نشست مراکش» (۲ آذر ۱۳۹۵)

برگزاری نشست تخصصی «بررسی وضعیت تالاب انزلی» با حضور ذی نفعان استانی و ملی
(۲ اسفند ۱۳۹۵) که خروجی آن تعریف دو پروژه با عناوین «سند ملی نجات تالاب انزلی» و
«سند ملی تالاب‌های ایران» در دست اجرا می‌باشد

تهیه یک شماره مجله علمی و پژوهشی با موضوع «سیاستگذاری محیط‌زیست» همزمان با سالگرد فرمایشات ۱۷ اسفند مقام معظم رهبری

- ✓ جستاری بر سیاست‌گذاری محیط‌زیست در جمهوری اسلامی ایران
- ✓ ارزیابی سیاست‌های جمهوری اسلامی ایران در خصوص تغییر اقلیم
- ✓ بررسی تغییرات اقلیمی به‌عنوان تهدیدی جدید علیه صلح و امنیت بین‌المللی در دوران پس از جنگ سرد
- ✓ دیپلماسی پایدار؛ راهبردی مؤثر برای درک مذاکرات بین‌المللی زیست محیطی
- ✓ مبانی و مکانیزم همکاری‌های زیست محیطی ایران و همسایگان در حوزه آب‌های رودخانه‌ای مشترک
- ✓ اولویت‌بندی ریسک‌های ناشی از تغییرات اقلیمی در کلان‌شهر تهران با روش فازی AHP و ارائه راهبردهای پیشگیری، کاهش اثرات و سازگاری
- ✓ الزام‌های ایران برای ایجاد مدل متوازن توسعه منطقه‌ای در راستای تحقق اهداف بین‌المللی کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای (GHGs)
- ✓ آسیب‌شناسی سیاست‌گذاری آب در ایران
- ✓ بررسی مفهوم امنیت زیست محیطی با نگاهی به چالش‌های امنیت زیست محیطی ایران

پیشنهاد فرصت‌های اقدام

- تدوین نقشه راه اجرایی شدن سیاست‌های کلی محیط زیست به روش اجماع خبرگی
- تدوین استراتژی‌های مورد نیاز به منظور استفاده از ظرفیتهای دیپلماسی محیط زیست
- همکاری مشترک با شوراهای شهر در خصوص اقدامات کلیدی به منظور تضمین پایداری شهری
- همکاری با مرکز مطالعات و برنامه ریزی شهرداری تهران به منظور لحاظ نمودن ملاحظات زیست محیطی در برنامه سوم توسعه پایتخت
- تدوین گزارشات سیاستی در مسائل زیست محیطی خاص که در کشور به بحران تبدیل شده اند همچون ریزگردها و آب
- استمرار تهیه سلسله گزارشات محیط زیست و امنیت ملی
- انتشار ویژه نامه های راهبرد با موضوع محیط زیست

با تشکر از توجه شما

